

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN
TUOMIO (laajennettu neljäs jaosto)

21 päivänä maaliskuuta 2001 *

Asiassa T-69/96,

Hamburger Hafen- und Lagerhaus Aktiengesellschaft, kotipaikka Hampuri
(Saksa),

Zentralverband der Deutschen Seehafenbetriebe eV, kotipaikka Hampuri,

ja

Unternehmensverband Hafen Hamburg eV, kotipaikka Hampuri,

edustajinaan asianajajat E. A. Undritz ja G. Schohe, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajina,

vastaan

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään P. F. Nemitz, prosessiosoite
Luxemburgissa,

vastajana,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

jossa kantajat vaativat yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta kumoamaan komission päätökset, jotka liittyvät valtiontukea koskeviin suunnitelmiin nro 618/95 ja 484/95 ja jotka on annettu tiedoksi Alankomaiden hallitukselle 25.10. ja 6.12.1995,

**EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN
TUOMIOISTUIN (laajennettu neljäs jaosto),**

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja V. Tiili sekä tuomarit P. Lindh, R. M. Moura Ramos, J. D. Cooke ja P. Mengozzi,

kirjaaja: hallintovirkamies J. Palacio González,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 28.6.2000 pidetyssä suullisessa käsittelyssä esitetyn,

on antanut seuraavan

tuomion

Kanteen perustana olevat tosiseikat

- 1 Alankomaiden viranomaiset ilmoittivat komissiolle 28.4.1995 päivätyllä kirjeellä valtiontukea koskevan suunnitelman, joka on rekisteröity numerolla 484/95. Komissio antoi niille 6.12.1995 tiedoksi päätöksensä, jonka mukaan se ei vas-

tusta tukea. Tämä päätös oli tehty 20.9.1995 sen jälkeen, kun komissio oli saanut Alankomaiden viranomaisilta lisätietoja suunnitellusta tuesta.

- 2 Tuki nro 484/95 sisälsi sellaisen 241 000 ecun suuruisen suoran avustuksen NS Cargolle, jolla avustettiin kahden 20:sta tavaroiden yhdistettyihin kuljetuksiin käytettävästä rautatievaunusta koostuvan kuljetusyksikön ostamista. Tämän tuen tavoitteena oli kehittää yhdistettyjä rautatie- ja maantiekuljetuksia erityisesti Rotterdamin ja Prahan välillä.

- 3 Alankomaiden viranomaiset ilmoittivat 27.6.1995 päivätyllä kirjeellä komissiolle toisesta valtioneuvoston tukea koskevasta suunnitelmasta, joka sisälsi yleisen tukijärjestelmän yhdistettyihin rautatie- ja maantiekuljetuksiin tarvittavaan kalustoon tehtäviin investointeihin. Tämä tukisuunnitelma rekisteröitiin numerolla 618/95, ja komissio ilmoitti Alankomaiden hallitukselle 25.10.1995 osoitetulla kirjeellään päätöksestään olla vastustamatta tätä tukea.

- 4 Tuki nro 618/95 sisälsi yhteensä 960 000 ecun suuruiset suorat avustukset, jotka myönnettiin vuosina 1995 ja 1996 yritysille, jotka toteuttavat yhdistettyjä rautatie- ja maantiekuljetuksia.

- 5 Sekä 25.10.1995 päivätyssä kirjeessään että 6.12.1995 päivätyssä kirjeessään komissio on perustellut päätöksiään (jäljempänä riidanalaiset päätökset) toteamalla, että ”nämä tukitoimet kuuluvat eri kuljetusmuotojen yhdistämistä koskevaan yhteiseen politiikkaan, ja niillä pyritään toteuttamaan yhteisen kuljetuspolitiikan tavoitetta kehittää yhdistettyjä kuljetuksia myös myöntämällä julkista tukea erikoiskalustoon tehtäviin investointeihin”. Näiden kirjeiden mukaan myönteiset päätökset perustuivat tuen myöntämisestä rautatie-, maantie-

ja sisävesiliikenteeseen 4 päivänä kesäkuuta 1970 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1107/70 (EYVL L 130, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 7.12.1992 annetulla neuvoston asetuksella N:o 3578/92 (EYVL L 364, s. 11), 3 artiklan 1 kohdan e alakohtaan.

- 6 Asetuksen N:o 1107/70 3 artiklan 1 kohdan e alakohdassa säädetään, että jäsenvaltiot voivat 31.12.1995 asti toteuttaa eri kuljetusmuotojen koordinoitintoimia, joihin liittyy EY:n perustamissopimuksen 77 artiklassa (josta on tullut EY 73 artikla) tarkoitettua tukea, jos tuki myönnetään tilapäisesti ja sen tarkoituksena on helpottaa yhdistettyjen kuljetusten kehittämistä ja jos tuki liittyy ”yhdistettyihin kuljetuksiin erityisesti mukautettuun ja vain yhdistetyissä kuljetuksissa käytettävään kuljetuskalustoon tehtäviin investointeihin”.
- 7 Kantajana oleva yritys, Hamburger Hafen- und Lagerhaus (jäljempänä HHLA), harjoittaa Hampurin satamassa tavaroiden jälleenlaivausta ja varastointia.
- 8 Kantajina ovat yhdistykset, Unternehmensverband Hafen Hamburg (jäljempänä UHH) ja Zentralverband der Deutschen Seehafenbetriebe (jäljempänä ZDS), ovat Saksan merisatamien etuja edistäviä yhdistyksiä.
- 9 NS Cargo, joka on saanut tukea nro 484/95, on alankomaisen rautatieyhtiön Nederlandse Spoorwegenin tytäryhtiö (jäljempänä NS). Se harjoittaa tavaroiden kuljetusta.
- 10 HHLA sai syyskuussa 1995 lehdistä tiedon Alankomaiden hallituksen tukisuunnitelmista. Yrityksen lakimies tiedusteli 23.10.1995 komissiolta, oliko

kyseisistä suunnitelmista ilmoitettu komissiolle. HHLA kanteli 28.11.1995 päivätyllä kirjeellään kahdesta tukisuunnitelmasta, pyysi saada tutustua kyseisiä suunnitelmia koskevaan menettelyyn liittyviin asiakirjoihin ja vaati komissiota aloittamaan EY:n perustamissopimuksen 93 artiklan 2 kohdassa (josta on tullut EY 88 artiklan 2 kohta) tarkoitetun menettelyn.

- 11 Komission virkamiehen kanssa 25.11.1995 käydyn puhelinkeskustelun jälkeen HHLA:n lakimies sai tietää, että kyseessä olevat tuet oli todettu yhteismarkkinoille soveltuviksi ja että näin ollen perustamissopimuksen 93 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä ei ollut aloitettu.

- 12 HHLA pyysi 1.12.1995 alkaen useita kertoja komissiolta, että sille toimitettaisiin kaikki kyseisiin tukisuunnitelmiin liittyvät päätökset, ja kehotti 4.2.1996 päivätyllä kirjeellään komissiota tekemään ratkaisun EY:n perustamissopimuksen 175 artiklassa (josta on tullut EY 232 artikla) tarkoitetulla tavalla. Komissio toimitti 8.3.1996 HHLA:lle kopion kahdesta Alankomaiden hallitukselle osoitetusta päätöksestä, jotka koskivat valtiontukisuunnitelmia nro 484/95 ja 618/95.

- 13 Komissio hylkäsi pyynnön saada tutustua muihin asiakirjoihin. Tukisuunnitelmia ja riidanalaisia päätöksiä ei ole julkaistu *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä*.

Oikeudenkäyntimenettely

- 14 Kantajat ovat nostaneet käsiteltävänä olevan kanteen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 13.5.1996 saapuneella kirjelmällä.

- 15 Vastaaja teki ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 114 artiklan mukaisesti oikeudenkäyntiväitteen erillisellä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 1.10.1996 toimittamallaan asiakirjalla tukea nro 618/95 koskevan päätöksen osalta.
- 16 Kantajat esittivät 13.12.1996 huomautuksensa oikeudenkäyntiväitteestä.
- 17 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin päätti 4.8.1997 antamallaan määräyksellä käsitellä oikeudenkäyntiväitteen pääasian yhteydessä.
- 18 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin pyysi 8.8.1997 asianosaisia vastaamaan tiettyihin kysymyksiin.
- 19 Kantajat pyysivät 20.6.2000 ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelta lupaa saada lisätä oikeudenkäyntiasiakirjoihin Planco Consulting GmbH:n 19.6.2000 tekemän tutkimuksen yhtäältä merisatamista ja merisatamiin suuntautuvan liikenteen ja toisaalta merisatamien keskinäisen kilpailun välisestä suhteesta.
- 20 Laajennetun neljännen jaoston puheenjohtaja päätti 21.6.2000 lisätä kyseisen tutkimuksen oikeudenkäyntiasiakirjoihin.
- 21 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin (laajennettu neljäs jaosto) päätti esittelevän tuomarin kertomuksen perusteella aloittaa suullisen käsittelyn.

- 22 Asianosaisten lausumat ja vastaukset ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen esittämiin kysymyksiin kuultiin 28.6.2000 pidetyssä istunnossa.

Asianosaisten vaatimukset

- 23 Kantajat vaativat, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— kumoaa riidanalaiset päätökset ja

— velvoittaa vastaajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

- 24 Vastaaaja vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— jättää kanteen tutkimatta siltä osin kuin se koskee tukea nro 618/95

— jättää kanteen tutkimatta tai hylkää kanteen perusteettomana siltä osin kuin se koskee tukea nro 484/95 ja

— velvoittaa kantajat korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Tutkittavaksi ottaminen

Asianosaisten väitteet ja niiden perustelut

- 25 Vastaajan mukaan tukea nro 618/95 koskeva päätös ei koske kantajia erikseen. Se väittää tältä osin, että kyseessä olevalla tukitoimella perustettiin todellisuudessa yleinen tukijärjestelmä. Tukea nro 618/95 koskevan komission päätöksen oikeusvaikutukset kohdistuvat näin ollen abstraktisti määriteltyihin henkilöryhmiin. Tätä kuvastaa 25.10.1995 päivätyn kirjeen neljäs kappale, jossa tuensaajiksi katsotaan ”Alankomaihin sijoittautuneet yksityiset oikeushenkilöt, jotka käyttävät ammattimaisesti yhdistettyihin kuljetuksiin kuljetuskalustoa, jonka ne omistavat”.
- 26 Vastaajan mukaan tukea nro 618/95 koskeva päätös ei koske kantajia suoraan. Tältä osin komissio väittää, että koska yleisessä tukijärjestelmässä tukea voidaan saada vain kyseisen jäsenvaltion toimivaltaisten viranomaisten päätöksellä, komission päätös ei koske suoraan yhtäkään mahdollisista edunsaajista. Näin ollen komission päätös ei voinut koskea suoraan myöskään kantajia, vaikka ne osoittaisivat olevansa mahdollisten edunsaajien suoria kilpailijoita.
- 27 Komissio väittää tämän jälkeen, että kantajat eivät edes ole tukijärjestelmän mahdollisten edunsaajien kilpailijoita. Tältä osin se korostaa, että kantajat harjoittavat ainoastaan satama-alueen toimintoja, kuten tavaroiden jälleenlaivausta ja varastointia, kun taas tukijärjestelmän mahdollisia edunsaajia ovat kuljetus-yritykset.

- 28 Komissio väittää myös, että kannetta, siltä osin kuin se koskee tukea nro 484/95, ei voida tutkia. Se väittää, että kantajien ja tuensaajan, NS Cargon, välillä ei ole suoraa ja todellista kilpailua. Komission mukaan ainoastaan Rotterdamin ja Prahan välisiä kuljetuksia harjoittavat yritykset ovat riidanalaisen tuen kannalta NS Cargon kilpailijoita. Komissio huomauttaa, etteivät kantajat ole millään tavalla osoittaneet, minkälaista kilpailullista haittaa niille aiheutui kyseisestä tuesta. Näin ollen niitä ei voida pitää EY:n perustamissopimuksen 93 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuina henkilöinä, ”joita asia koskee”.
- 29 Kantajien mukaan HHLA:ta on pidettävä EY:n perustamissopimuksen 93 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuna henkilöinä, ”jota asia koskee”, jolloin riidanalaiset päätökset koskevat sitä erikseen. Kantajat korostavat tältä osin, että koska sekä laivayhtiöiden että eurooppalaisten tavaranylähettäjien kannalta jälle-laivaustoiminnot Hampurin ja Le Havren välillä olevissa eri merisatamissa ovat toisiaan korvaavia, HHLA kilpailee Rotterdamin satamassa toimivien jälle-laivausyritysten kanssa. Nämä yritykset muodostavat yhteisön nimeltä Europe Combined Terminal (jäljempänä ECT). Periaatteessa riidanalaisten tukien saaja on ETC eikä NS Cargo tai jokin muu Rotterdamin satamasta käsin toimiva kuljetusyritys. Tuki nro 618/95 ei kantajien mielestä ole yleinen tukijärjestelmä vaan yksittäinen ECT:lle myönnetty taloudellinen avustus. Kuljetusyritykset ovat ainoastaan välittäjiä, koska kilpailuetu haluttiin kantajien mukaan antaa jälle-laivausyrityksille. Kantajat korostavat tältä osin, että NS Cargo omistaa 10 prosenttia ECT:stä.
- 30 Kantajat katsovat myös, että riidanalaiset päätökset koskevat HHLA:ta suoraan. Heidän mukaansa riidanalaiset päätökset hyödyttävät nimittäin suoraan ECT:tä, koska laivayhtiöt ja tavaranylähettäjät valitsevat useammin Rotterdamin sataman,

koska tästä satamasta käsin toimivien kuljetusyritysten kustannukset ovat pienemmät riidanalaiisten tukien ansiosta. Tämän vuoksi riidanalaiset päätökset ovat haitanneet suoraan jälleenlaivausyrityksiä, jotka toimivat Rotterdamin sataman kanssa kilpailevissa satamissa, kuten Hampurin satamassa. Tilannetta ei muuta mitenkään se, että Alankomaiden viranomaiset eivät ole vielä myöntäneet kaikkia näistä tuista, koska ensinnäkin on varmaa, että Alankomaiden viranomaiset tulevat maksamaan komission hyväksymät tuet, ja toiseksi koska komissio on jo vahvistanut maksun edellytykset yksityiskohtaisesti ja sitovasti.

- 31 Kantajat katsovat, että riidanalaiisten päätösten on katsottava koskevan erikseen ja suoraan myös UHH:ta ja ZDS:ää, koska ne ovat tuensaajien kilpailijoiden ammattijärjestöjä.
- 32 Kantajat lisäävät, että vaikka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoisi, että tuki nro 618/95 on yleinen tukijärjestelmä, kanne voidaan tutkia UHH:n ja ZDS:n osalta. Tältä osin ne huomauttavat, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan yhdistyksillä on kanneoikeus, vaikka riidanalainen säädös on yleisesti sovellettava. Kantajat toteavat, että kumoamiskanteen nostamiseksi on riittävää, että riidanalainen säädös koskee yhdistystä, jolla on etusija komission yhteistyökumppanina. Valtiontukia koskeviin hallinnollisiin menettelyihin liittyvässä oikeuskäytännössä vahvistettujen puolustautumisoikeuksien nojalla tällaisilla yhdistyksillä on oikeus esittää huomautuksia komissiossa ennen riidanalaiisten päätösten tekemistä.
- 33 Lopuksi kantajat väittävät, että käsiteltävänä oleva kumoamiskanne on ainoa niiden käytettävissä oleva oikeusturvakeino, jolla ne voivat riitauttaa riidan-

alaisen tuet. Ne eivät mielestään voi riitauttaa tukia koskevia säännöksiä Alankomaiden tuomioistuimissa, koska heille on ylitsepääsemättömän vaikeaa saada tietoja näistä säännöksistä.

Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

- 34 EY:n perustamissopimuksen 173 artiklan neljännen kohdan (josta on muutettuna tullut EY 230 artiklan neljäs kohta) mukaan luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö voi nostaa kanteen toiselle henkilölle osoitetusta päätöksestä vain, jos kyseinen päätös koskee ensin mainittua henkilöä suoraan ja erikseen. Koska riidanalaiset päätökset oli osoitettu Alankomaiden hallitukselle, on tutkittava ensin, koskevatko ne kantajia erikseen.
- 35 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan muut kuin ne, joille päätös on osoitettu, voivat väittää päätöksen koskevan itseään erikseen vain siinä tapauksessa, että päätös vaikuttaa niihin niille tunnusomaisten erityispiirteiden takia tai sellaisen tosiasiallisen tilanteen takia, jonka perusteella nämä erottuvat kaikista muista, jolloin ne voidaan yksilöidä samalla tavalla kuin se, jolle päätös on osoitettu (asia 25/62, Plaumann v. komissio, tuomio 15.7.1963, Kok. 1963, s. 199 ja 223; Kok. Ep. I, s. 181; asia 169/84, Cofaz ym. v. komissio, tuomio 28.1.1986, Kok. 1986, s. 391, 22 kohta; Kok. Ep. VIII, s. 439; asia T-11/95, BP Chemicals v. komissio, tuomio 15.9.1998, Kok. 1998, s. II-3235, 71 kohta ja yhdistetyt asiat T-132/96 ja T-143/96, Freistaat Sachsen ym. v. komissio, tuomio 15.12.1999, Kok. 1999, s. II-3663, 83 kohta).
- 36 Valtiontukien valvonnan osalta on erotettava toisistaan perustamissopimuksen 93 artiklan 3 kohdan mukainen tukien alustava tutkimisvaihe, jonka tavoitteena

on ainoastaan tehdä komissiolle mahdolliseksi todeta alustavasti kyseisen tuen täydellisestä tai osittaisesta soveltuvuudesta yhteismarkkinoille, ja 93 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu tutkimisvaihe. Vain tämän viimeksi mainitun menettelyn osalta, jonka tavoitteena on tehdä mahdolliseksi, että komissio saa käyttöönsä täydelliset tiedot kaikista asiaan liittyvistä seikoista, perustamissopimuksessa edellytetään, että komission on vaadittava niitä, joita asia koskee, esittämään huomautuksensa (ks. asia T-188/95, *Waterleiding Maatschappij v. komissio*, tuomio 16.9.1998, Kok. 1998, s. II-3713, 52 kohta).

- 37 Kun komissio toteaa perustamissopimuksen 93 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua menettelyä aloittamatta saman artiklan 3 kohdan perusteella, että tuki soveltuu yhteismarkkinoille, niillä, joiden oikeussuojan turvaamiseksi kyseiset menettelylliset takeet on annettu, on mahdollisuus saada aikaan se, että näitä takeita noudatetaan, vain jos ne voivat saattaa tämän komission päätöksen yhteisöjen tuomioistuinten tutkittavaksi (ks. asia C-198/91, *Cook v. komissio*, tuomio 19.5.1993, Kok. 1993, s. I-2487, 23 kohta; asia C-225/91, *Matra v. komissio*, tuomio 15.6.1993, Kok. 1993, s. I-3203, 17 kohta ja em. asia *Waterleiding Maatschappij v. komissio*, tuomion 53 kohta). Näin ollen yhteisöjen tuomioistuimen ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen on otettava tutkittavaksi 93 artiklan 3 kohdan nojalla tehtyä päätöstä koskeva kumoamiskanne, jonka on nostanut perustamissopimuksen 93 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu osapuoli, jota asia koskee, mikäli kyseinen osapuoli pyrkii kanteessaan turvaamaan sillä 93 artiklan 2 kohdan perusteella olevia menettelyllisiä takeita (em. asia *Cook v. komissio*, tuomion 23—26 kohta; em. asia *Matra v. komissio*, tuomion 17—20 kohta sekä em. asia *Waterleiding Maatschappij v. komissio*, tuomion 53 kohta).

- 38 Komissio on esillä olevassa asiassa tehnyt riidanalaiset päätökset perustamissopimuksen 93 artiklan 3 kohdan nojalla aloittamatta 93 artiklan 2 kohdassa tarkoitettua virallista menettelyä. Lisäksi kantajat vaativat riidanalaisten päätösten kumoamista sillä perusteella, että komissio ei ole aloittanut kyseistä menettelyä tässä asiassa. Kantajien mukaan tällaisen menettelyn aloittaminen oli

nimittäin välttämätöntä, sillä kyseisten tukien alustava arviointi osoitti, että niiden soveltuvuudessa yhteismarkkinoille oli merkittäviä vaikeuksia.

- 39 Riidanalaiisten päätösten on edellä esitetyn perusteella katsottava koskevan kantajia erikseen, mikäli niitä on pidettävä perustamissopimuksen 93 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuna osapuolena, jota asia koskee.
- 40 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan perustamissopimuksen 93 artiklan 2 kohdassa ilmauksella ”ne, joita asia koskee” ei tarkoiteta ainoastaan sitä yritystä tai niitä yrityksiä, joiden hyväksi kyseistä tukea maksetaan, vaan myös henkilöitä, yrityksiä tai yhteenliittymiä, joiden etuihin tuen myöntäminen saattaa vaikuttaa, erityisesti kilpailevia yrityksiä ja ammattijärjestöjä (ks. asia 323/82, *Intermills v. komissio*, tuomio 14.11.1984, Kok. 1984, s. 3809, 16 kohta; Kok. Ep. VII, s. 667; em. asia *Cook v. komissio*, tuomion 24 kohta; em. asia *Matra v. komissio*, 18 kohta ja asia C-367/95 P, komissio v. *Sytraval ja Brink’s France*, tuomio 2.4.1998, Kok. 1998, s. I-1719, 41 kohta, jolla vahvistetaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-95/94, *Sytraval ja Brink’s France v. komissio*, 28.9.1995 antama tuomio, Kok. 1995, s. II-2651).
- 41 Oikeuskäytännöstä ilmenee myös, että jotta tuensaajan kilpailijan nostama kanne tutkittaisiin, kantajan on osoitettava, että tuen myöntäminen vaikuttaa sen kilpailuasemaan markkinoilla. Päinvastaisessa tilanteessa kantaja ei nimittäin ole perustamissopimuksen 93 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu osapuoli, jota asia koskee (em. asia *Waterleiding Maatschappij v. komissio*, tuomion 62 kohta).
- 42 Käsiteltävänä olevassa asiassa kantajien markkina-asemaan kohdistuvien vaikutusten osalta on todettava aluksi, että kantajat eivät ole sellaisten riidanalaiisten

tukien saajien suoria kilpailijoita, jotka koskevat tavaroiden yhdistettyjä rautatie- ja maantiekuljetuksia, vaan kantajista yksi on Hampurin satamassa jälleenlaivaus- ja varastointitoimintaa harjoittava yritys ja kaksi muuta ovat kyseistä toimintaa Saksan merisatamissa harjoittavien yrityksen etuja ajavia yhdistyksiä. Planco Consulting GmbH:n tutkimus ei horjuta tätä toteamusta. Planco Consulting GmbH pyrkii osoittamaan, että merisatamista ja merisatamiin suuntautuvien kuljetusten kustannusten pieneneminen vaikuttaa satamien väliseen kilpailuun, mutta se ei osoita, että Saksan satamissa tavaroiden jälleenlaivauksen ja varastoinnin alalla toimivat yritykset olisivat riidanalaisten tukien saajien suoria kilpailijoita.

43 Lisäksi on todettava, että kantajat eivät ole osoittaneet, että riidanalaiset päätökset koskisivat niitä.

44 Tältä osin kantajat tuovat esiin tavaroiden kuljetusta Prahaan koskevan liikevaihdon pienenemisen. Asiakirjoista ilmenee kuitenkin, että kantajien liikevaihto ei ole vuosina, jolloin tukia on myönnetty, pienentynyt merkittävästi, ja toiseksi kantajat eivät ole osoittaneet, että niiden liikevaihdon kyseisen pienenemisen ja riidanalaisten tukien myöntämisen välillä olisi suoraa yhteyttä.

45 Kantajat esittävät tältä osin HHLA:n omistaman, Hampurin ja Prahan sekä Zelechovicen välisiä konttikuljetuksia tammikuusta 1992 joulukuuhun 1996 harjoittaneen yhtiön Metransin liikevaihdon, joka kantajien mukaan osoittaa, että Rotterdamin junayhteyden (joka sai tukea nro 484/95) käyttöönoton

yhteydessä Rotterdamin satama sai Hampurin sataman menettämät konttimäärät.

- 46 On kuitenkin todettava, että vaikka vastauskirjelmän liitteessä 24 olevan taulukon tiedoista ilmenee, että syyskuun 1994 aikana eli silloin, kun Rotterdamin ja Prahän välinen junayhteys otettiin käyttöön, Metransin liikevaihto pieneni, samasta taulukosta ilmenee, että lokakuusta 1994 lähtien Metransin liikevaihto kasvoi jälleen samaa tahtia kuin kyseisen junayhteyden liikevaihto. Vaikka oletettaisiin, että Rotterdamin junayhteys olisi saanut osan Hampurin satamasta lähtevistä junakuljetuksista, tämä osoittautui ainoastaan väliaikaiseksi eikä vaikuttanut vakavasti saksalaisten yritysten liikevaihtoon. Lisäksi koska Metransin liikevaihdon todettiin väliaikaisesti pienentyneen elo- ja syyskuussa 1994 eli silloin, kun Rotterdamin ja Prahän välinen junayhteys otettiin käyttöön, eikä vuosina 1995 ja 1996, jolloin tuki myönnettiin, voidaan todeta, että mahdolliset vaikutukset saksalaisten yritysten toimintaan johtuivat junayhteyden käyttöönotosta eikä tuen saamisesta.
- 47 Asianosaisten toimittamien tietojen perusteella voidaan tehdä ainoastaan sellainen johtopäätös, että saksalaiset merisatamat ovat vuosina 1994—1996 kehittyneet Itä-Eurooppaan suuntautuvien kuljetusten osalta suhteessa paremmin kuin Rotterdamin satama, minkä kantajat ovat myöntäneet. Eryityisesti vastauskirjelmän liitteestä 20, joka sisältää liittovaltion tilastotoimiston laatimista merenkulkua koskevista tilastoista otteen, joka koskee Hampurissa, Bremenissä ja Bremerhavenissa tapahtuvan konttien jälleenlaivaustoiminnan kehitystä vuosina 1994—1996, ilmenee, että jälleenlaivattavien konttien määrä on kaiken aikaa kasvanut tasaisesti.
- 48 Näin ollen kantajat eivät ole toimittaneet tietoja, jotka osoittaisivat riidanalaisten tukien myöntämisen vaikuttaneen kantajien kilpailuasemaan markkinoilla.

- 49 Saksalaisten merisatamien etuja ajavien yhdistysten UHH:n ja ZDS:n nostaman kanteen tutkittavaksi ottamisesta on todettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan jonkin henkilöryhmän yhteisiä etuja edistämään perustettua yhdistystä ei voi koskea erikseen perustamissopimuksen 173 artiklan neljännen kohdan tarkoittamassa merkityksessä sellainen päätös, joka koskee tämän ryhmän yleisiä etuja, ja tämän vuoksi yhdistys ei voi nostaa kumoamiskannetta, koska sen jäsenet eivät voi näin tehdä yksityishenkilöinäkään (yhdistetyt asiat 19/62—22/62, Fédération nationale de la boucherie en gros et du commerce en gros des viandes ym. v. neuvosto, tuomio 14.12.1962, Kok. 1962, s. 943 ja asia C-321/95, Greenpeace Council ym. v. komissio, tuomio 2.4.1998, Kok. 1998, s. I-1651, 14 ja 29 kohta). Koska käsiteltävänä olevassa asiassa UHH ja ZDS eivät ole osoittaneet, että niiden jäsenet voisivat nostaa kanteen, joka otetaan tutkittavaksi, nämä yhdistykset eivät voi nostaa kannetta.
- 50 Ei voida katsoa, että kyseisten yhdistysten nostama kanne voitaisiin tutkia yhteisöjen tuomioistuimen yhdistetyissä asioissa 67/85, 68/85 ja 70/85, Van der Kooy ym. vastaan komissio, 2.2.1988 antamassa tuomiossa (Kok. 1988, s. 219, 21—24 kohta; Kok. Ep. IX, s. 307) ja asiassa C-313/90, CIRFS ym. vastaan komissio, 24.3.1993 antamassa tuomiossa (Kok. 1993, s. I-1125, 29—30 kohta) tarkoitetulla tavalla. Näissä kahdessa asiassa yhteisöjen tuomioistuin on katsonut, että kantajana olevalla yhdistyksellä on asiavaaltuus, koska ensin mainitussa asiassa yhdistys on ollut komission riitauttamia säännöksiä koskevien neuvottelujen osapuolena ja viimeksi mainitussa asiassa yhdistys on toiminut komission yhteistyökumppanina kyseisen alan valtiontukia koskevaa järjestelmää käyttööön otettaessa, sen voimassaoloaikaa pidennettäessä ja sitä mukautettaessa. UHH ja ZDS eivät ole kuitenkaan osoittaneet olleensa tällaisessa tilanteessa. Tästä seuraa ettei niillä ole edellä mainitussa oikeuskäytännössä tarkoitettua asiavaaltuutta (ks. vastaavasti asia T-86/96, Arbeitsgemeinschaft Deutscher Luftfahrt-Unternehmen ja Hapag-Lloyd v. komissio, tuomio 11.2.1999, Kok. 1999, s. II-179, 55—64 kohta).
- 51 Kantajien väitteellä, jonka mukaan käsiteltävänä oleva kumoamiskanne on riidanalaisten tukien riitauttamiseksi ainoa kantajien käytettävissä oleva oikeussuojakeino, ei myöskään ole merkitystä. Tältä osin on riittävää todeta, ettei sillä, ettei kantajilla ole oikeussuojakeinoa kansallisessa tuomioistuimessa, voi olla sellaista vaikutusta, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ylittäisi tämän vuoksi perustamissopimuksen 173 artiklan neljännen kohdan mukaisen toimi-

valtansa rajat (asia C-10/95 P, Asocarne v. neuvosto, määräys 23.11.1995, Kok. 1995, s. 4149, 26 kohta; asia C-87/95 P, CNPAAP v. neuvosto, määräys 24.4.1996, Kok. 1996, s. I-2003, 38 kohta; asia T-398/94, Kahn Scheepvaart v. komissio, tuomio 5.6.1996, Kok. 1996, s. II-477, 50 kohta ja em. asia Arbeitsgemeinschaft Deutscher Luftfahrt-Unternehmen ja Hapag-Lloyd v. komissio, tuomion 52 kohta).

- 52 Edellä esitetystä seuraa, että riidanalaiset päätökset eivät koske kantajia erikseen perustamissopimuksen 173 artiklan neljännessä kohdassa tarkoitettulla tavalla.
- 53 Näin ollen kanne on jätettävä tutkimatta ilman, että on tarpeen tutkia, koskevatko riidanalaiset päätökset kantajia suoraan.

Oikeudenkäyntikulut

- 54 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut.
- 55 Koska kantajat ovat hävinneet asian, ne on komission vaatimuksen mukaisesti velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN
(laajennettu neljäs jaosto)

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

- 1) **Kanne jätetään tutkimatta.**
- 2) **Kantajat vastaavat omista oikeudenkäyntikuluistaan, ja ne veloitetaan korvaamaan komission oikeudenkäyntikulut.**

Tiili

Lindh

Moura Ramos

Cooke

Mengozzi

Julistettiin Luxemburgissa 21 päivänä maaliskuuta 2001.

H. Jung

P. Mengozzi

kirjaaja

jaoston puheenjohtaja